

D. Rogozino klanas – pagrindiniai agresijos prieš Ukrainą architektai

Marius Laurinavičius

Tyrinėjant skirtingų Vladimiro Putino Rusijos valdžios viršūnės galios centrų vaidmenį bei konkrečius jų veiksmus ir interesus, galima ne tik geriau suprasti šios valstybės sprendimų priėmimo mechanizmą. Taip pat galima bent jau daryti prielaidas, kaip buvo pradėta agresija prieš Ukrainą, kodėl ji yra būtent tokia „neįprasta“, kodėl Kremliaus veiksmai dažnai atrodo iš pirmo žvilgsnio nelogiški.

Rytų Europos studijų centras (RESC) ir DELFI tęsia projektą „Vladimiro Putino Rusija“. Pradėti nuo vicepremjero Dmitrijaus Rogozino klando natūralu dėl to, kad būtent šiam ypač įtakingam galios centrui, remiantis daugybe faktų, galima pagrįstai priskirti pagrindinio agresijos prieš Ukrainą architekto ir vykdytojo vaidmenį.

Pareigos – dar ne viskas

[Praėjusiame rašinyje, apžvelgusiame visą dabartinės Rusijos valdžios struktūrą](#), jau rašėme, kad oficialios vieno ar kito veikėjo pareigos V.Putino sukurtoje sistemoje nebūtinai atitinka jų tikrąją galią.

1963 metais Maskvoje gimusio D.Rogozino dabartinės oficialios pareigos – tikrai įtakingos. Jis – **vicepremieras, atsakingas už karinį pramoninį kompleksą, atominę energetiką, laivų statybą, aviacijos ir radioelektronikos pramonę, net pasienio politiką.**

Praėjusių metų vasarą jam pavesta kuruoti ir nemažai su jėgos struktūromis susijusių valstybinių programų, todėl kai kas net buvo pradėjęs teigti, kad D.Rogozinas tampa visų jėgos struktūrų kuratoriumi. Nors tai ir nėra tiesa, šio vicepremjero oficialią įtaką pareigos atitinka pakankamai tiksliai.

Kita vertus, vicepremierai Rusijos vyriausybėje yra net septyni. Dar vienas –Igoris Suvalovas– yra vienintelis pirmasis vicepremieras. Bet ar galima teigti, kad D.Rogozino įtaka yra mažesnė už I.Šuvalovo, kurį, kaip minėjome praėjusiame rašinyje, galima vadinti vienu „liberaliojo“ sparno jėgos centrų?

O gal D.Rogozino galios tėra tokios, kaip visų kitų vicepremierų, o gal net tokios, kaip kitų ministrų? Dienraščio „Nezavisimaja gazeta“ tradiciškai skelbiamame įtakingiausių Rusijos politikų reitinge D.Rogozinas iš vyriausybės narių šių metų liepos mėnesį nusileido premjerui Dmitrijui Medvedevui (2 vieta), gynybos ministrui Sergejui Šoigu (5 vieta) , užsienio reikalų ministrui Sergejui Lavrovui (7 vieta) ir pirmajam vicepremierui I.Šuvalovui (9 vieta). O pats užėmė tik 14 vietą.

Sunku vertinti šio populiaraus reitingo sudarymo metodologiją, tačiau, mano įsitikinimu, jis gerokai neatitinka tikrosios ne tik D.Rogozino, bet ir nemažos dalies kitų jo dalyvių įtakos. Ir visai gali būti, kad to priežastis – bandymas vertinti būtent oficialią

vieno ar kito asmens įtaką, neatsižvelgiant į neoficialią – klaninę. Mat klaninėje Rusijos valdžios sistemoje „šešėlinė įtaka“ gali būti net svarbesnė už oficialią. O D.Rogozinas pastaraisiais metais ją ypač sustiprino.

Izborsko klubo“ galia”

Šią neoficialią D.Rogozino įtaką atspindi ir kelios visai oficialios struktūros. Pirmiausia, D.Rogozinas yra neformalus vadinamojo „Izborsko klubo“, suvienijusio nemažą dalį bent kiek didesnę įtaką turinčių Rusijos nacionalistų, lyderis.

Tiesa, D.Rogozino pavardės tarp „Izborsko“ klubo tikrųjų narių nerasite. Tačiau jis tikrai buvo prie šio klubo ištakų - tik, matyt, nusprendė likti užkulisiuose. Portalas „Evrasia“, tiesiogiai susijęs su vienu „Izborsko klubo“ lyderių ir nacionalistų ideologų Aleksandru Duginu, po steigiamojo šio klubo posėdžio 2012 metų rugsėjo 8 d. rašė: „klubas suvienijo tokius Rusijos patriotus, kaip Aleksandras Prochanovas, Michailas Leontjevas, Michailas Ševčenka, Aleksandras Duginas, Nikolajus Starikovas, Vitalijus Averjanovas ir **Dmitrijus Rogozinas**“.

Kita vertus, „Izborsko klube“ susibūrė ne vien D.Rogozino klanu nariai. Jo tikrasis narys yra, pavyzdžiui, net vienu įtakingiausių laikomos ir su D.Rogozino klanu neretai konkuruojančios Igorio Sečino grupuotės viešųjų ryšių generolas, žurnalistu save vis dar tebevadinantį „Rosneft“ viceprezidentas Michailas Leontjevas.

Tačiau mažiausiai pusę „Izborsko klubo“ tikrųjų narių galima laikyti būtent D.Rogozino klanu nariais arba bent jau bendražygiais. Be to, pagrindiniai klubo ideologai – leidinio „Zavtra“ redaktorius **Aleksandras Prochanovas** ir **Aleksandras Duginas** yra seni D.Rogozino bendražygiai dar nuo partijos „Rodina“ sukūrimo laikų. O „Izborsko klubo“ tikrasis įkūrėjas – dar vienas tuometis D.Rogozino

kolega ir dabartinis bendražygis, prezidento patarėjas **Sergejus Glazjevas**.

Neturėtų klaidinti ir tai, kad ši struktūra pavadinta „klubu“. Iš tikrųjų tai gerokai daugiau negu Vakaruose įprasti „smegenų centrai“ („think tank“), nes turi daug didesnę tiesioginę įtaką valdžios sprendimams. Oficialūs arba neoficialūs „Izborsko“ klubo atstovai prezidento administracijoje yra jau minėtas S.Glazjevas ir V.Putino padėjėjas **Igoris Ščiogolevas**. Vyriausybėje, be D.Rogozino, „Izborsko klubo“ idėjas gina ir kultūros ministras **Vladimiras Medinskis**.

„Izborsko klubas“ kuria ir skelbia pačių įvairiausių – nuo gynybos iki ekonomikos ar socialinės srities – Rusijos valstybės vystymosi strategijas. O ryškiausiu jo įdėjų įsitvirtinimo Rusijos politinėje arenoje pavyzdžiu reikėtų laikyti garsiąją Rusijos prezidento „konservatyviąją doktriną“, išdėstytą kreipimesi į Federalinį susirinkimą 2013 metų gruodį. Mat ši kalba iš esmės buvo parašyta „Izborsko klubo“ ar bent jau tiesiogiai paveikta jo idėjų.

Visą ideloginį agresijos prieš Ukrainą pagrindą savo **manifeste „Išgelbėti Ukrainą“** šių metų vasario 13 dieną (taigi likus daugiau negu savaitei iki revoliucijos pergalės Kijeve) taip pat paskelbė „Izborsko klubas“. Būtent šio manifesto tezės tapo daugelio Rusijos politikų ir diplomatų viešosios retorikos dalimi nuo agresijos pradžios. Bet apie agresiją Ukrainoje – vėliau.

Sugrįžimas į valdžios olimpą

Įdomiausia ir Rusijos valdžios klanų požiūriu iškalbingiausia tai, kad D.Rogozinas šalies politikoje – tarsi iš pelenų pakilęs feniksas. Būtent V.Putino nurodymu (apie tai ne vienam net Lietuvos atstovui yra atvirai guodęsis pats D.Rogozinas) šio politiko klanas kiek mažiau nei prieš dešimtmetį buvo suskaldytas, gerokai išsklaidytas ir netekęs didžiosios dalies įtakos. O pats D.Rogozinas 2008 metais išsiūstas į politinę tremtį - ambasadoriaus prie NATO postą.

Tačiau V.Putino balansavimo politikai 2011 metais prireikė būtent D.Rogozino, tiksliau, jo įtakos nacionalistų sparnui bei kariniam pramoniniam kompleksui. Mat po to, kai V.Putinas ir D.Medvedevas viešai pranešė „sutarę susikeisti postais“, kad šalies vadovu vėl taptų V.Putinas, Rusijoje kilo seniai neregėta protestų banga.

Tiesa, V.Putinui didžiausia grėsmę kėlė ne tos dešimtys ar net šimtai tūkstančių protestuotojų daugiamilijoninių miestų gatvėse. Jis išvėlgė daug didesnį pavojų – nacionalistinės jėgos tuo metu ėmė veikti ranka rankon ir savo veiksmus koordinuoti su demokratinių permainų reikalavusiais protestuotojais. O tokia sąjunga jau iš tiesų galėjo tapti potencialiai pavojinga.

Būtent todėl D.Rogozinas 2011 metų gruodį buvo beveik visiems Rusijoje ypač netikėtai iš politinės tremties grąžintas iš karto į vicepremjero postą. Lojalumą prisiekusio politikos uždaviniu tapo nacionalistinių jėgų telkimas po V.Putino vėliava. Ir šį uždavinį D.Rogozinas labai sėkmingai įgyvendino, kartu itin susitiprindamas ir savo pozicijas.

Svarbu pabrėžti, kad D.Rogozino sugrįžimas iš tremties tiesiai į vicepremjero postą tik iš pirmo žvilgsnio galėjo pasirodyti netikėtas. Pats tuometis ambasadorius jau iš anksto rengė savo sugrįžimą į politinę areną – D.Rogozino bendražygiai tiesiogiai, o pats dabartinis vicepremjeras netiesiogiai buvo prie „**Visos Rusijos liaudies fronto**“ ištakų. Sukurti tokią organizaciją 2011 metų gegužę daug kam netikėtai pasiūlė pats V.Putinas, ir tuomet daugelis spėliojo, kam reikalinga tokia alternatyva valdančiajai „Vieningosios Rusijos“ partijai.

Kad ir kaip būtų, D.Rogozinas iš pradžių neformaliai, o rugsėjį per atkuriamąjį **partijos „Rodina“** suvažiavimą ir viešai parėmė V.Putiną ir „Visos Rusijos liaudies frontą“. Maža to, dar vėliau D.Rogozinas, kurį vargu ar kas pavadintu D.Medvedevo šalininku, su keliais bendražygiais prisijungė prie kadenciją baigiančio Rusijos prezidento **visuomeninių**

rėmėjų komiteto. O pagal „Visos Rusijos liaudies fronto“ kvotą jam pavyko per gruodį surengtus rinkimus į Valstybės Dūmą „prastumti“ kelis savo bendražygius. Dar keli buvo išrinkti kaip kitų politinių jėgų atstovai.

Todėl jau dabar D.Rogozinas parlamente turi ne vieną įtakingą rėmėją. Tarp jų – Nuosavybės reikalų komiteto pirmininkas **Sergejus Gavrilovas** (Rusijos komunistų partijos frakcija), Gynybos komiteto pirmasis vicepirmininkas **Sergejus Žigarevas** (Rusijos liberalų demokratų partijos frakcija), šio komiteto narys partijos „Rodina“ pirmininkas **Aleksejus Žuravliovas** („Vieningoji Rusija“), užsienio reikalų komiteto narys, Dūmos teisinės paramos karinio-pramoninio komplekso organizacijų vystymui pirmininkas, Rusijos prezidento specialusis pasiuntinys ryšiams su tautiečiais užsienyje **Aleksandras Babakovas**, Visuomeninių ir religinių organizacijų komiteto pirmininko pavaduotojas **Michailas Markelovas** („Vieningoji Rusija“), Tautybių reikalų komiteto pirmininko pirmasis pavaduotojas **Michailas Staršinovas** („Vieningoji Rusija“), Darbo, socialinių ir veteranų reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas **Michailas Moisejevas** („Vieningoji Rusija“).

Tarp rėmėjų – ir generolai

Vyriausybėje be minėto kultūros ministro V.Medinskio D.Rogozinas turi ir šeimos ryšiais susijusį rėmėją. Švietimo ir mokslo ministras **Dmitrijus Livanovas** yra D.Rogozino sesers vyro - šių metų gegužę mirusio buvusios Rusijos karinės pramonės ministro pavaduotojo, o pastaruoju metu Iliušino aviacijos komplekso generalinio direktoriaus Viktoro Livanovo sūnus iš ankstesnės santuokos.

V.Livanovas, kaip ir daugelis kitų Rusijos karinio-pramoninio komplekso atstovų, nuo seno buvo D.Rogozino rėmėjas. Mat dabartinio vicepremjero įtaka kariniam pramoniniam kompleksui siejama dar su su jo tėvu **Olegu Rogozinu**. Šis generolas leitenantas ir karinių technologijų konstruktorius, profesorius ir

technikos mokslų daktaras ilgus metus užėmė labai aukštas pareigas Sovietų Sąjungos gynybos ministerijoje, buvo atsakingas už ginkluotę.

Tiesa, dėl įtakos kariniam-pramoniniam kompleksui D.Rogozinas yra priverstas nuolat konkuruoti, o kartais tiesiogine žodžio prasme kautis su kito itin įtakingo Rusijos valdžios klanu lyderiu, Rusijos valstybinės korporacijos „Rostech“ vadovu Sergejumi Čemezovu.

Todėl, vos sugrįžęs į valdžios olimpą, D.Rogozinas ėmėsi stiprinti savo pozicijas šioje srityje. Pasinaudojęs „Visos Rusijos liaudies frontu“, 2012 metų rugsėjį jis sukūrė dar vieną labai svarbų savo asmeninės įtakos ramstį – **Ypatingos paskirties savanorišką judėjimą armijai laivynui ir kariniam pramoniniam kompleksui remti.**

Viešųjų ryšių kampanijoje šis judėjimas iš karto pakrikštytas „prezidento V.Putino specialiosiomis pajėgomis“, tačiau tai, jog D.Rogozinas jį kūrė tik savo asmeninei įtakai stiprinti, rodo faktas, kad labai panaši organizacija Rusijoje egzistuoja jau senokai. Judėjimui armijai, gynybos pramonei ir kariniam mokslui remti vadovauja Dūmos gynybos komiteto pirmininkas Vladimiras Komojedovas. Tačiau D.Rogozinui ši konkuruojantiems klanams artima struktūra netiko. Jis susikūrė savo, taip iš tiesų sustiprindamas įtaką ne vien kariniam pramoniniam kompleksui, bet ir armijai. Pavyzdžiui, Rusijos desantininkų sąjunga dabar tapo artima būtent D.Rogozinui.

Kazokai ir karo istorija

Dar dvi svarbios struktūros D.Rogozino įtakai karinėje arba sukarintoje sferoje plėsti yra **Rusijos karinė-istorinė bendrija ir Kazokų reikalų taryba prie Rusijos prezidento.** Pirmojoje D.Rogozinas 2013 metais išrinktas patikėtinių tarybos pirmininku, o antrojoje yra pirmininko pavaduotojas.

Nors Rusijos karinė-istorinė bendrija iš pirmo žvilgsnio neturėtų būti labai įtakinga struktūra, nuomonę pakeisti turbūt užtektų Rusijos karinių organizacijų, kurios oficialiai yra šios bendrijos paprastosios partnerės, sąrašo. O strateginėmis partnerėmis yra tokios organizacijos kaip **Rusijos karo vadų klubas** ir dar iš sovietinių laikų menama **DOSAAF** (Savanoriška draugija armijai, aviacijai ir laivynui remti). Todėl tai – iš tiesų itin svarbus D.Rogozino įtakos plėtimo instrumentas.

Tačiau agresijos Ukrainoje kontekste Rusijos karinė-istorinė bendrija turėtų atkreipti dėmesį dar vienu aspektu. Dabar jau žinoma, kad pagrindinis Rusijos atsiųstų diversantų vadas **Igoris Girkinas** („Strelkovas“) yra buvęs ne tik aukšto rango FST antiteroristinio dalinio karininkas, bet ir aktyvus karinių-istorinių rekonstrukcijų dalyvis. O būtent Rusijos karinė-istorinė bendrija rengia tokius buvusių mūšių atkartojimo spektaklius.

Kazokų reikalų tarybos prie Rusijos prezidento vicepirmininku D.Rogozinas paskirtas 2012 metų vasarį, o jau tų pačių metų balandį pradėjo įgyvendinti milžiniškų kazokų sukarintų struktūrų įteisinimo procesą. Būtent su D.Rogozino vardu siejama iniciatyva sukurti kazokų saugos tarnybas, kurios patuliuotų kartu su policija, saugotų valstybės objektus ir net Rusijos valstybės sieną. Daugelis šių iniciatyvų jau teisiškai įformintos ir pradėtos įgyvendinti. Be to, kaip žinoma, kazokai yra vieni iš Rusijos diversantų, kariaujančių Donbaso regione.

Įtaka – daug platesnė

Visos išvardytos struktūros geriausiai iliustruoja D.Rogozino įtaką karinėms, karinės arba apskritai pramonės struktūroms ar sukarintoms grupuotėms. Tačiau D.Rogozino klanu įtaka siekia toli už šių ribų.

Jau minėta, kad „Izborsko klubas“ ir asmeniškai **Aleksandro Dugino** bei **Aleksandro Prochanovo** ideologija iš esmės suformulavo V.Putino „konservatyviąją doktriną“, **S.Glazjevas**, **Michailas Deliaginas** ir kiti

„Izborsko klubo“ bei jiems artimi ekonomistai stengiasi daryti nemažą įtaką ekonominei Rusijos politikai. D.Rogozino žmogumi laikytinas neseniai atsistatydinęs Ekonominės plėtros viceministras **Andrejus Klepačius**. Kultūros bei švietimo ir mokslo ministrų **V.Medinskio** ir **D.Livanovo** pareigos atspindi jų įtaką šioms sritims.

Mokslo srityje D.Rogozinas apskritai ypač aktyvus. Neseniai jis pasiūlė, kad Sovietų Sąjungos pavyzdžiu visą mokslo ir technikos sritį šalyje kontroliuotų Valstybės komitetas mokslui ir technikai. Prisiminus ankstesnę ilgą D.Livanovo kovą prieš **Rusijos mokslų akademiją**, toks pasiūlymas neatrodo neįgyvendinama svajonė. Juo labiau, kad vienas iš dalies panašus D.Rogozino pasiūlymas – JAV pavyzdžiu Rusijoje sukurti specialią karinių tyrimų agentūrą (analogą DARPA) – jau įgyvendintas. **Rusijos specialiųjų tyrimų fondas** ne tik veikia, bet D.Rogozinas yra jo patikėtinių tarybos pirmininkas.

Net Rusijai ypač svarbioje energetikos srityje, kurioje tradiciškai labiausiai konkuruoja „Rosneft“ vadovo Igorio Sečino ir vicepremjero Arkadijaus Dvorkovičiaus klanai, galima pastebėti D.Rogozinui artimą žmogų. Būtent tokiu galima laikyti Energetikos viceministrą **Jurijų Sentiuriną**.

Nemaža D.Rogozino įtaka ir regionuose. Jam artimais gubernatoriais galima laikyti Žemutinio Naugardo vadovą Valerijų Šancevą, Samaros lyderį Nikolajų Merkuškiną, Volgogrado gubernatorių Andrejų Bočiarovą, Voronežo vadovą Aleksejų Gordejevą, Čeliabinsko gubernatorių Borisą Dubrovskį, Kurgano lyderį Aleksejų Kokoriną ir kitus. D.Rogozino šalininku pagrįstai galima laikyti ir įgaliotąjį Rusijos prezidento atstovą Uralo federalinėje apygardoje Igorį Cholmanskichą.

Be to, **Rusijos prezidento specialusis pasiuntinys Padnestrėje D.Rogozinas** šioje separatistų tvirtovėje kartais vadinamas tiesiog „generalgubernatoriumi“. Ir tai, ko gero, geriausiai atspindi jo įtaką nepripažintoje

teritorijoje. Neseniai pranešta, kad D.Rogozinas Kryme susitiko su Padnestrės vadovais, kad aptartų Padnestrės ir vadinamųjų Donecko ir Lugansko liaudies respublikų bendradarbiavimą (o, tiksliau, paramą joms).

Nuo seno kurtos „**Rusų bendrijų kongreso**“ (partijos „Rodina“ pirmtakės) struktūros posovietinėje erdvėje leidžia D. Rogozinui išlaikyti nemažą įtaką visai Rusijos politikai šiame regione.

Ryškus KGB pėdsakas

Kaip D.Rogozinas įgijo tokią galią? Kai kurie visiškai vieši jo biografijos faktai gali padėti atsakyti ne tik į šį klausimą, bet ir bent jau iš dalies atskleisti, kaip apskritai kūrėsi vadinamųjų „silovikų“ klanai šioje šalyje.

Jau minėta, kad D.Rogozino tėvas buvo aukšto rango SSRS gynybos ministerijos atstovas. Paties dabartinio vicepremjero biografija taip pat kelia įtarimų, kad jis karjerą pradėjo nuo bendradarbiavimo su gūdžios stagnacijos metais, nes studentu D.Rogozinas tapo 1981 metais, kai jokiomis Michailo Gorbačiovo reformomis dar nekvepėjo.

Tiesa, pats D.Rogozinas apie KGB pėdsaką savo karjeroje viešai yra kalbėjęs tik neaiškiais užuominomis. Esą ketvirtame tarptautinės žurnalistikos Maskvos valstybiniame universitete kurse jį bandė verbuoti ir jis sutikęs, bet pranešė verbuotojui apie ilgalaikę komandiruotę į Kubą. O Kuboje esą su juo niekas jau nesusisieikė.

D.Rogozinas taip pat yra pripažinęs, kad po studijų dirbant Jaunimo organizacijų komitete jam teko glaudžiai bendradarbiauti su specialiųjų tarnybų atstovais, tačiau oficialioje D.Rogozino biografijoje KGB niekur neminima.

Nepaisant to, liudininkai teigia, kad jau pačioje karjeros pradžioje daugelis manė, kad dabartinis Rusijos vicepremjeras dirba „po priedanga“. Daugelis viešų biografijos faktų tokius įtarimus, kaip minėta, tik sustiprina.

Maža to, šiuo aspektu svarbu paminėti ir D.Rogozino žmoną Tatjaną, nes jos tėvas **Genadijus Serebriakovas** buvo ypač aukštas pareigas užėmęs KGB pirmosios valdybos (užsienio žvalgyba) pulkininkas.

Tačiau aiškiausias ir iš esmės sunkiai paneigiamas D.Rogozino ryšys su tuometinės SSRS specialiųjų tarnybų klanais yra 1990 metų rugpjūtį gautas viceprezidento postas vadinamajame **Rusijos-Amerikos universitete**. Mat šią įstaigą vienas KGB klanų tyrinėtojų Olegas Grečenevskis savo tyrime „Mūsų demokratinio judėjimo ištakos“ taikliai pavadino „čekistine-patriotine“ organizacija.

Vien peržvelgus šio tariamo universiteto įkūrėjų sąrašus susidaro įspūdis, kad daugelis jų – KGB užsienio žvalgybos agentai, „po priedanga“ dirbę diplomatai arba kariškiai. Paminėsiu tik kelis. Pirmiausia Ivano Silajevo vyriausybės reikalų tvarkytojas, buvusio viceprezidento Aleksandro Ruckojaus (beje susidaro įspūdis, kad visas Rusijos-Amerikos universitetas bent jau iš pradžių dirbo A.Ruckojui) padėjėjas, KGB generolas majoras Aleksandras Sterligovas.

Dar vienu Rusijos-Amerikos universiteto vadovo Aleksejaus Podberiozkinio (šio dar vieno Jaunimo organizacijų komiteto darbuotojo ir Maskos valstybinio tarptautinių santykių instituto absolvento oficiali biografija taip pat kelia įtarimų dėl glaudžių ryšių su KGB) pavaduotoju, be D.Rogozino, buvo KGB kovos su terorizmu dalinių pulkininkas Aleksejus Bolšovas. Tarp D.Rogozino bendražygių iki šiol yra buvęs partijos „Rodina“ deputatas Valstybės Dūmoje, Rusijos-Amerikos universiteto darbuotojas, KGB pirmosios valdybos karininkas Andrejus Žukovas ir kiti.

Paslaptingo pulkininko atvirumas

Tačiau kone daugiausiai apie tai, kaip kūrėsi šie klanai, paaiškėjo per skandalingą ekstremistinės nacionalistinės organizacijos „Šiaurės brolija“ bylos tyrimą ir teismo procesą. 2014 metų sausio pabaigoje 2,5 metų laisvės atėmimo

gyvenvietės tipo kolonijoje nuteistas buvęs KGB pulkininkas **Valerijus Vdovenka**, kuris nuo pat pradžių atsідūrė tarp **Rusijos-Amerikos universiteto darbuotojų**.

Žinant, kad V.Vdovenka, pagal kaltintojų versiją, įtartas ne tik ekstremistinės organizacijos sukūrimu, bet ir perversmo Rusijoje bei valdžios užgrobimo planais, bausmė jam atrodo tikrai švelni. Tačiau įdomiausia paties V.Vdovenkos tardytojams papasakota jo biografija. Šis buvęs KGB darbuotojas yra buvusio SSRS KGB pirmininko padėjėjo Zacharo Vdovenkos sūnus, nutaręs sekti tėvo pėdomis ir dirbęs KGB pirmojoje valdyboje. Tačiau 1990 metais būtent KGB, pasak paties V.Vdovenkos, pasiuntė jį į Rusijos-Amerikos universitetą.

2003 metais, pasak paties V.Vdovenkos, būtent jis parinko savo seną pažįstamą D.Rogoziną ir Sergejų Glazjevą **Rusijos regionų partijos vadovais**. O šios partijos kūrimą, kaip teigia, V.Vdovenka, asmeniškai kuravo tuometis FST direktoriaus pavaduotojas Vladimiras Šulcas. Tačiau 2005 metais V.Vdovenka pripažįsta savo vadų specialiosiose tarnybose nurodymu prisidėjęs ir prie D.Rogozino nušalinimo nuo vadovavimo partijai (tuomet Rusijos regionų partija jau buvo virtusi „Rodina“) operacijos.

Vėliau V.Vdovenka kūrė „Teisingąją Rusiją“, kurioje iš esmės susibūrė buvę D.Rogozino bendražygiai, daugelis kurių, beje, dabar grįžta į dabartinio vicepremjero stovyklą. Vėliau V.Vdovenka esą atsitraukė nuo politikos. Jis neigia kūręs „Šiaurės broliją“, tačiau minėtos ekstremistinės organizacijos ideologas **Piotras Chomiakovas**, pats kadaise buvęs D.Rogozino pavaduotoju partijoje „Rodina“, tvirtino, kad būtent V. Vdovenka rūpinosi „Šiaurės brolijos“ finansavimu ir populiarinimu.

Įdomu tai, kad V.Vdovenkos, kuris visą laiką tvirtino, jog nuo pradžios iki galo veikė vykdydamas specialiųjų tarnybų nurodymus, per apklausas nuolat bėrė vienu ar kitu karjeros etapu D.Rogoziną supusių arba tebesupančių žmonių pavardes. Beje, šiuo atžvilgiu jo

parodymus bent iš dalies atkartoję ir P.Chomiakovas.

Net „Rodinos“ ir Ypatingos paskirties savanoriško judėjimo armijai laivynui ir kariniam pramoniniam kompleksui remti dvasininku iš esmės tapęs Maskvos patriarchato Cerkvės ir visuomenės bendradarbiavimo skyriaus vadovas tėvas **Vsevolodas Čaplinas**, pasirodo, jau tuomet buvo V.Vdovenkos aplinkos žmogus. Žinant senus ir glaudžius Rusijos pravoslavų bažnyčios ryšius su KGB, tokie liudijimai taip pat neatrodo neįtikėtini.

Ideologija – nuosekli

V.Vdovenko ir P.Chomiakovo pėdsakas D.Rogozino biografijoje svarbus ir kalbant apie dabartinio Rusijos vicepremjero ideologiją. Tiesa, D.Rogozinas ilgus metus laikytas „nuosaikiu nacionalistu“, todėl jo buvusių bendražygių posūkis ekstremistinės nacionalistinės veiklos link tarsi neatspindi vieno iš įtakingiausių Rusijos valdžios klanų lyderio asmeninės ideologijos.

Maža to, dalis Lietuvos politikų ir diplomatų, kažkada dėl tranzito į Kaliningradą derybų, jo ambasadoriaus prie NATO posto ir kitų reikalų pakankamai glaudžiai bendravusių su D.Rogozinu, atrodo, buvo bent iš dalies apimti vadinamojo George'o W.Busho sindromo. Kaip kažkada G.W.Bushas pareiškė, kad „pažvelgė V.Putinui į sielą“ ir pamatė, kad tai žmogus, su kuriuo galima bendradarbiauti, taip ir nemaža dalis su D.Rogozinu glaudžiau bendravusių lietuvių manė, kad šis tikrai charizmatiškas Rusijos nacionalistas gali būti patikimas partneris.

Todėl dabar, kai D.Rogozinas net viešai tapo vadinamosios „karo partijos“ Kremliuje lyderiu, Lietuvoje tikrai yra žmonių, kuriems toks jo vaidmuo – pakankamai netikėtas.

Bet, žvelgiant atidžiau, reikia pripažinti, kad D.Rogozino ideologija visuomet buvo nuosekli. Tai – agresyvus nacionalizmas. Dar praėjusio amžiaus paskutiniojo dešimtmečio pradžioje

D.Rogozino sukurtas „Rusijos bendrijų kongresas“ nuo pat pradžių ne vien „nekaltais“ būdais rūpinosi rusakalbių teisėmis visoje buvusios SSRS teritorijoje. Asmeniškai D.Rogozinui kartu su dar vienu buvusiu jo bendražygiu generolu Aleksandru Lebedžiu teko nemenkas vaidmuo atplėšiant Padnestrę nuo Moldovos. O žinant tai, kažin ar turėtų labai stebinti dabartinė D.Rogozino veikla bei retorika.

Pavyzdžiui, gegužę „Facebook“ paskyroje paskelbtas teiginys, kad jis trokštų „iškeisti visus savo postus į laimę būti vienuose apkasuose su Slaviansko gynėjais“.

Panašios ideologijos gaidas galima aiškiai užčiuopti ir „Rusiškoje doktrinoje“, kurią, paties D.Rogozino teigimu, jo prašymu dar 2005 metais parengė dabartiniai „Izborsko klubo“ nariai **Andrejus Kobiakovas**, **Vitalijus Averjanovas** ir **Vladimiras Kučerenka** (labiau žinomas, kaip Maksimas Kalašnikovas). Žinant, kad visi jie yra A.Duginio sekėjai, galima daryti išvadą, kad šio „Eurazijos“, Rusijos nacionalizmo ir priešpriešos su JAV ideologo požiūris į pasaulį visuomet buvo panašus į D.Rogozino požiūrą.

Kitame projekto „Vladimiro Putino Rusija“ tekste - apie tai, kodėl ir kaip šis Rusijos valdžios klanas tapo pagrindiniais agresijos prieš Ukrainą architektais ir vykdytojais ir kaip į jų iniciatyvas žiūri V. Putinas.